

JAARACTIEPLAN 2024

MONUMENTENWACHT VLAANDEREN VZW

INHOUDSTAFEL

1. SAMENVATTING	4
2. BESTUUR	6
3. ONDERSTEUNING & KWALITEITSZORG	7
3.1. Advies & expertise	8
3.1.1. Kennisopbouw	8
3.1.2. Ontsluiting informatie	8
3.1.3. Adviesvragen	9
3.1.4. Onderhoudsfiches	9
3.1.5. Onderhoudsbrochures	9
3.1.6. Duurzaam omgaan met erfgoed	10
3.2. Kwaliteitsbewaking, standaardisering en ijking	11
3.2.1. Verfijnde afspraken rond vijf vormen van ijking	11
3.2.2. IJking: concrete planning voor 2024	12
3.2.3. Interactie provinciale Monumentenwachten	14
3.2.4. Databank- en rapportagesysteem	14
3.2.5. Tutorials	15
3.3. Opleidingen	16
3.3.1. Basispakket opleidingen	16
3.3.2. Interne opleidingen	17
3.3.3. Externe opleidingen	18
3.3.4. Atelier- en werfbezoeken	18
3.3.5. Veiligheidsopleidingen	18
3.3.6. Opleidingsagenda	18
3.3.7. Onthaalprocedure nieuwe wachters	19
3.3.8. Opleidingscoach	19
3.3.9. Opleidingen in samenwerking met partners	19
3.3.10. Concrete planning 2024	20
3.4. Projecten met externe partners	21
3.5. Samenwerkingsovereenkomsten	22
3.6. Overlegorganen en werkgroepen	23
3.6.1. Interne overlegorganen	23
3.6.2. Thematische werkgroepen	24

4. SAMENWERKING VLAAMSE OVERHEID	26
4.1. Uitwisseling inspectierapporten	26
4.2. Gratis inspectiedagen	26
4.3. Monitoring	27
4.3.1. Achtergrond	27
4.3.2. Roadmap	27
4.3.3. Rapportage via dashboards	28
4.3.2. Provincies in cijfers - luik erfgoed	30
4.3.3. Quickscans	30
4.3.4. Varia	31
4.4. Financieel	31
5. STAKEHOLDERS & COMMUNITY	32
5.1. Delen van expertise met het erfgoedveld	32
5.2. Ondersteuning en begeleiding leden	32
5.3. Uitbouwen community	33
5.4. Communicatie en promotie	34
5.5. Internationale werking	35
6. ICT	36
7. VEILIGHEID EN PREVENTIE	38
7.1. Actiepunten	38
8. PERSONEELSKADER	40
BIJLAGE 1: VOORLOPIG JAAROVERZICHT 2024	41

1. Samenvatting

Monumentenwacht is al 30 jaar een ideale partner voor eigenaars-beheerders van onroerend erfgoed in Vlaanderen. Meer dan 3200 leden, met in totaal meer dan 8300 erfgoedobjecten, doen beroep op de dienstverlening van Monumentenwacht. De vijf provinciale Monumentenwachten voeren jaarlijks meer dan 1000 inspecties uit, die resulteren in uitgebreide rapporten met aanbevelingen voor het onderhoud van de erfgoedobjecten. Onder het motto 'Beter voorkomen dan genezen' draagt Monumentenwacht zo in belangrijke mate bij aan de instandhouding van het Vlaamse erfgoed.

Monumentenwacht Vlaanderen vormt al jarenlang de verbindende factor voor de vijf provinciale Monumentenwachten, onder meer door het organiseren van overleg en uitwisseling op verschillende niveaus. De koepel streeft naar een maximale eenvormigheid in de dienstverlening vanuit de provinciale afdelingen, en biedt onder meer ondersteuning inzake ICT en veiligheid. De inhoudelijke en praktische afspraken rond de samenwerking tussen de zes afdelingen worden uitgebreid beschreven in de samenwerkingsovereenkomst 2020-2025.

Met betrekking tot de interne ondersteuning bouwt de werking grotendeels verder op de werking van de voorbije jaren, waarbij de klemtoon ligt op advies en expertise, kennisborging en kennisdeling, kwaliteitszorg en ijking, opleidingen en ondersteuning van de monumentenwachters. Daaraan gekoppeld zijn er de verschillende werkgroepen en overlegmomenten waarbij Monumentenwacht Vlaanderen en in het bijzonder de adviseurs een schakelfunctie vervullen. Na twee succesvolle 'interprovinciale bouwkundige ijkinspecties' op locatie, zal in 2024 een groot bureauonderzoek achter de schermen gebeuren. Ook voor de interieurwerking wordt via verschillende initiatieven verder gestreefd naar een goede afstemming en ijking. Sinds 2023 zet Monumentenwacht Vlaanderen sterker in op alle aspecten van duurzaamheid, energie en klimaat, en vormt dit thema nu een hoofdtaak in het takenpakket van een van de adviseurs.

De voorbije jaren werden belangrijke stappen gezet in de ontwikkeling van het databank- en rapportagesysteem van Monumentenwacht. Anno 2023 kunnen alle verschillende disciplines gebruikmaken van een eenvormig systeem. De verdere verfijning van het systeem blijft echter een permanente uitdaging, terwijl de onderhoudskosten de voorbije jaren ook sterk gestegen zijn, wat grotere ontwikkelingen bemoeilijkt. In 2024 zal voornamelijk gefocust worden op de snelheid van het systeem om het gebruiksgemak te verhogen. Op basis van de noden zullen ook enkele kleinere ontwikkelingen worden uitgevoerd.

Na enkele jaren waarin veel aanpassingen en vernieuwingen gebeurden, is Monumentenwacht Vlaanderen een stabiele organisatie die de toegewezen taken op een efficiënte manier uitvoert. In 2024 gaat de organisatie dan ook op de ingeslagen weg verder, en wordt voornamelijk gekozen voor verdere verdieping en verfijning van de werking. Tegelijk heeft Monumentenwacht Vlaanderen de ambitie om in de komende jaren te werken aan een groeiscenario, waarbij 'community, communicatie en zichtbaarheid' en de sterkere ondersteuning van lokale besturen twee belangrijke speerpunten zouden kunnen zijn.

De provincies hebben in hun meerjarenbudget een nominatieve subsidie van elk 91.500 euro voorzien voor de werking van de vzw Monumentenwacht Vlaanderen. Ook de Vlaamse overheid voorziet in haar begroting een werkingssubsidie, waarbij de loonkosten sinds 2023 ook geïndexeerd worden. Door de hoge inflatie en de sterke stijging van de loonkosten, zal er in 2024 echter uit de financiële reserves geput moeten worden om de begroting sluitend te maken.

Leeswijzer

Dit jaaractieplan beschrijft de volledige werking van Monumentenwacht Vlaanderen in 2024, en verantwoordt dus zowel de acties waarvoor provinciale subsidies worden ingezet als de acties waarvoor subsidies van de Vlaamse overheid worden ingezet.

Subsidiegever	Bedrag	Doel	Actieplan
Provincies	457.500 euro	structurele werking	hoofdstuk 3, 5, 6, 7
Vlaamse overheid	266.653 euro (te bevestigen)	structurele werking personeelskosten	hoofdstuk 3, 4 (behalve 4.3.3.), 6 (<i>partim</i>)

2. Bestuur

Raad van Bestuur / Algemene Vergadering

De Raad van Bestuur (RVB) en de Algemene Vergadering (AV) van Monumentenwacht Vlaanderen vzw bestaan uit de bevoegde gedeputeerden uit de vijf provincies, aangevuld met Vicky De Backer, beleidsadviseur bij de Vereniging van de Vlaamse Provincies (VVP), tevens secretaris van Monumentenwacht Vlaanderen. Voorzitter van de Raad van Bestuur en de Algemene Vergadering is Luk Lemmens.

In 2023 bleef de samenstelling van de RVB/AV ongewijzigd.

Samenstelling RVB/AV 2024:

- Luk Lemmens (prov. Antwerpen – voorzitter)
- Igor Philtjens (prov. Limburg)
- An Vervliet (prov. Oost-Vlaanderen)
- Tom Dehaene (prov. Vlaams-Brabant)
- Sabien Lahaye-Battheu (prov. West-Vlaanderen)
- Vicky De Backer (VVP)

Dagelijks Bestuur / InterProvinciaal Overleg

Het Dagelijks Bestuur (DB) bestaat uit de bevoegde ambtenaren van de vijf Vlaamse provincies (= A-Commissie Erfgoed): N.N. (Antwerpen), Sandro Claes (Limburg), Benoit Strubbe (West-Vlaanderen), Anneke Lippens (Oost-Vlaanderen) en Nele De Cuyper (Vlaams-Brabant – voorzitter DB). Het Dagelijks Bestuur komt tweemaandelijks bijeen rond de beleidsmatige aspecten van de werking.

Meer operationele afspraken worden gemaakt in het kader van het InterProvinciaal Overleg (IPO), bestaande uit de teamverantwoordelijken / diensthoofden van de provinciale Monumentenwachten: Erik Müller (Antwerpen), Carolien Goeleven (Limburg), Filip Kint (Oost-Vlaanderen), Els Deconinck (Vlaams-Brabant) en N.N. (West-Vlaanderen). Het IPO komt maandelijks bijeen, afwisselend fysiek en online.

Jaarlijks wordt ook een gezamenlijke vergadering van het DB en het IPO georganiseerd, meestal rond een bepaald thema.

3. Ondersteuning & kwaliteitszorg

Een van de hoofdtaken van Monumentenwacht Vlaanderen is de ondersteuning van de provinciale Monumentenwachten, onder meer door het opbouwen en delen van expertise en door in te zetten op een kwalitatieve en uniforme dienstverlening ten aanzien van de leden van Monumentenwacht.

Vijf adviseurs, elk met hun eigen expertise, worden ingezet voor de realisatie van de doelstellingen van zowel de provincies als van de Vlaamse overheid. De adviseurs staan in voor een permanente opbouw en uitwisseling van expertise bij de wachters, onder meer door het organiseren van vorming en overleg. De koepel zorgt ook voor het verzamelen van relevante informatie, het opsporen van nieuwe ontwikkelingen en opvolgen van evoluties in de regelgeving, ... en het doorgeven van deze informatie aan de monumentenwachters, maar ook aan de leden en externe stakeholders.

Om meer in te zetten op een geïntegreerde en integrale werking werd in 2020 gestart met een 'pool' van adviseurs binnen Monumentenwacht Vlaanderen waarin de expertises van de verschillende adviseurs gebundeld worden. Dit leidde tot een efficiëntere opvolging van de taken en een betere ondersteuning van de provinciale Monumentenwachten. Monumentenwacht Vlaanderen blijft ook in 2024 inzetten op de zichtbaarheid van de resultaten van het geleverde werk en op een optimale aanwezigheid in de provincies om de monumentenwachters met raad en daad bij te staan.

Met betrekking tot de interne ondersteuning bouwt de werking grotendeels verder op de werking van de voorbije jaren, waarbij de klemtoon ligt op advies en expertise, kennisborging en kennisdeling, kwaliteitszorg en ijking, opleidingen en ondersteuning van de monumentenwachters. Daaraan gekoppeld zijn er de verschillende werkgroepen en overlegmomenten waarbij Monumentenwacht Vlaanderen en in het bijzonder de adviseurs een schakelfunctie vervullen.

Gezien de actuele ontwikkelingen, zet Monumentenwacht Vlaanderen sinds 2023 sterker in op alle aspecten van duurzaamheid, energie en klimaat. Dit werd opgenomen als hoofdtaak in het takenpakket van een van de adviseurs. Dit vereist uiteraard de nodige expertiseopbouw en het uitbouwen van netwerken.

3.1. Advies & expertise

In 2024 wordt door de pool van adviseurs permanent gewerkt aan de ondersteuning van de provinciale Monumentenwachten. Wachters met inhoudelijke en praktische vragen in verband met dingen die ze op inspectie tegenkomen of aan leden willen adviseren, worden door het team verder geholpen (helpdeskfunctie / meelopen op inspectie / ...). Daarnaast worden vragen en opdrachten uitgewerkt die vanuit verschillende werkgroepen, vanuit het IPO/DB, de Vlaamse overheid of vanuit de werking van Monumentenwacht Vlaanderen kunnen komen.

3.1.1. Kennisopbouw

Om een degelijke kwalitatieve en inhoudelijke ondersteuning te kunnen bieden, is het belangrijk voor de adviseurs om informatie te verzamelen, deze op een gestructureerde manier op te slaan en beschikbaar te maken voor alle medewerkers van Monumentenwacht. Zowel externe 'informatie' - zoals voor de werking van Monumentenwacht relevante wetenschappelijke publicaties - als interne 'informatie' - zoals bv. inspecties en inspectieverslagen van atypische objecten of wie gespecialiseerd is in een bepaald onderwerp - zitten vervat in het 'informatie verzamelen'.

3.1.2. Ontsluiting informatie

De adviseurs zetten samen in op het gestructureerd beschikbaar maken van deze informatiestroom, o.a. door de digitale bibliotheek en de ABC-mappen te actualiseren en makkelijker doorzoekbaar te maken. Hiervoor wordt sinds enkele jaren gebruikgemaakt van de bibliografische software Zotero. Deze kennisbron wordt permanent aangevuld. De voordelen van het gebruik van Zotero worden in 2024 verder gepromoot bij de wachters. Een introductie tot Zotero blijft ook deel uitmaken van het programma van de onthaaldag voor nieuwe wachters.

Ook het intern beschikbaar stellen van de verzamelde informatie over uitvoerders, leveranciers en producten kadert in deze doelstelling. In de loop van 2023 zijn de gegevens van uitvoerders ontsloten voor de wachters via een intern dashboard van Google Looker om de lijst doorzoekbaarder te maken. In 2024 zullen de gegevens van producten en leveranciers via dezelfde tool ter beschikking worden gesteld. Er zal dan ook verder ingezet worden op het uitbreiden van beschikbare informatie in samenwerking met de provinciale Monumentenwachten.

3.1.3. Adviesvragen

De adviesvragen van leden en monumentenwachters die regelmatig binnenkomen, worden behandeld. Sinds 2020 worden deze adviesvragen ook structureel bijgehouden.

3.1.4. Onderhoudsfiches

Waar nuttig wordt de informatie breder ingezet en verwerkt in (digitale) onderhoudsfiches of informatiefiches. Zoals voorgaande jaren wordt intensief ingezet op het maken, updaten en ontsluiten van informatie- en onderhoudsfiches met praktische informatie die bij de inspectierapporten kunnen worden gevoegd. De thema's voor de in 2024 uit te werken fiches worden onder andere bepaald door de geplande opleidingen die georganiseerd worden voor de monumentenwachters. Het is het uitgelezen moment om de opgedane kennis van de opleiding te gaan borgen in nieuwe fiches of de bestaande fiches met verouderde gegevens een update te geven.

Volgende thema's zullen in 2024 aan bod komen:

- Stuc- en staffwerk (n.a.v. opleiding najaar 2023)
- Vocht en zouten (n.a.v. opleiding najaar 2023)
- Herstellingen aan natuursteen (n.a.v. praktijkopleiding)
- Nakijken en indien nodig updaten fiches koper, lood en zink (n.a.v. opleiding)
- Nakijken en indien nodig updaten fiche vleermuizen (n.a.v. opleiding)
- Update bestaande fiches & nieuwe fiches metaal
- Update bestaande fiches & nieuwe fiches textiel (n.a.v. textieltraject 2021-2023)
- Nieuwe fiches klimaat (n.a.v. opleiding)

3.1.5. Onderhoudsbrochures

Het publiceren van uitgebreidere onderhoudsbrochures heeft momenteel een minder hoge prioriteit, omdat het uitwerken van de praktisch toepasbare onderhoudsfiches voor de monumentenwachters belangrijker is.

Er wordt in 2024 verder gewerkt aan het actualiseren van de onderhoudsbrochure 'Kerkelijk textiel behouden en bewaren'. Deze brochure werd gepubliceerd in 2010 en is ondertussen verouderd. De update van de digitale publicatie gebeurt in samenwerking met experts Shirin Van Eenoooghe, zelfstandig textielrestaurator en Judith Goris (KIK-atelier textiel).

3.1.6. Duurzaam omgaan met erfgoed

De expertiseopbouw over duurzaamheid en erfgoed gaat ook in 2024 verder. De strategie rond het integreren van duurzaamheid in de reeds bestaande werking van Monumentenwacht is gebaseerd op verschillende pijlers.

Om te beginnen is er de samenwerking met partners. Monumentenwacht is een schakel in een netwerk van actoren die de erfgoedeigenaar ondersteunt in de zorg voor zijn/haar erfgoed. De uitbouw van een netwerk en het samenwerken aan projecten rond duurzaamheid zijn noodzakelijk om een goede en volledige ondersteuning van de erfgoedeigenaar te kunnen garanderen.

Wat betreft de interne werking willen we de link versterken tussen duurzaamheid en preventief onderhoud in de communicatie tussen de wachters en de leden. Een gebouw kan enkel duurzaam zijn als het goed onderhouden wordt, en enkele belangrijke preventieve onderhoudsmaatregelen zijn ook verduurzamingsmaatregelen die het verschil kunnen maken. We zetten in op het sensibiliseren van de wachters rond deze inzichten en het verder uitdiepen van hun kennis door middel van gerichte opleidingen. We willen ons richten op het potentieel dat preventieve conservatie heeft als tool én als basisvoorwaarde voor verduurzaming. Het koppelen van wetenschappelijke inzichten met gerichte sensibilisering speelt hierin een belangrijke rol.

Een derde pijler is het opzetten van een werking rechtstreeks gericht op onze leden, om hen te informeren en inspireren over duurzaam preventief onderhoud. Om de periodes tussen de inspecties op te vangen, willen we de leden ondersteunen door de permanente kennisdeling uit te breiden. Dit gebeurt nu voornamelijk via het publiceren van infofiches en brochures die vrij toegankelijk zijn op de website en door een maandelijkse nieuwsbrief. We willen deze focus breder leggen om leden de kans te geven om op meer manieren van de wachters te leren en om van elkaar te leren en geïnspireerd te worden door andere leden.

3.2. Kwaliteitsbewaking, standaardisering en ijking

De expertise van de monumentenwachters en de kwaliteit van hun prestaties worden op peil gehouden en verhoogd door integrale kwaliteitszorg. Het organiseren van verschillende acties in functie van deze kwaliteitszorg, standaardisering en ijking gebeurt op verschillende niveaus, in samenwerking tussen Monumentenwacht Vlaanderen en de provinciale Monumentenwachten.

Binnen de werking van monumentenwacht interieur zal in 2024 verder ingezet worden op de dienstverlening 'monitoring en meting van het binnenklimaat'. In 2023 werd ingezet op het doorgeven van kennis van monumentenwachters met een grote klimaatexpertise (basisopleiding), het gelijkstellen van de rapportage over de provinciegrenzen heen (ter beschikking stellen van een sjabloon) en het updaten van de richtlijnen voor het binnenklimaat van gebouwen van de eredienst (ter vervanging van de omzendbrief). In 2024 werken we hierop verder door het organiseren van een gespecialiseerde opleiding over het monitoren van het binnenklimaat in samenwerking met klimaatexperts uit Vlaanderen en Nederland. Samen met deze experts zal de werking rond monitoring van het binnenklimaat verder op punt gezet worden en zal er gewerkt worden aan het updaten en aanvullen van standaardteksten en -adviezen en onderhoudsfiches.

3.2.1 Verfijnde afspraken rond vijf vormen van ijking

Onder 'ijking' verstaan we alle initiatieven die bijdragen aan een betere afstemming in het werkingsproces en de resultaten (o.m. inspecties, rapporten en adviezen) van de verschillende Monumentenwachten. Naast het uniformiseren van de rapportage, conditiebeoordeling, terminologie en adviezen, hebben deze initiatieven, net als andere vormen van ondersteuning door de koepel, ook als doel het bevorderen en delen van de expertise van de wachters.

De vernieuwde aanpak van de ijking binnen Monumentenwacht werd in 2022-2023 nog geëvalueerd en verder verfijnd en bijgestuurd.

Er wordt gefocust op vijf types activiteiten, die elkaar aanvullen (voor een uitgebreidere beschrijving verwijzen we naar het jaaractieplan 2022):

- Interprovinciale ijkinspectiedagen
- Interprovinciale uitwisselingen
- Deelinspecties met materiaalspecialist
- Provinciale ijkinspecties
- Opmaken standaardadviezen

3.2.2. Ijking: concrete planning voor 2024

Bouwkunde

Binnen de werking van bouwkunde zal de ijking zich in 2024 focussen op het gebruik van het rapportagesysteem MoRA. Doorheen de jaren heeft elke provincie zich het gebruik van het systeem toegeëigend met enkele provinciale accenten en voorkeuren. Het systeem laat deze verschillen ook toe. Het is echter wel belangrijk dat de kwaliteit van het uiteindelijke rapport en de boodschap naar de leden over de provinciegrenzen hetzelfde is.

Omdat het schriftelijke rapport het uitgangspunt wordt van de ijking, zal in 2024 geen 'interprovinciale ijkinginspectie' op locatie georganiseerd worden, maar zal een groot bureauonderzoek achter de schermen gebeuren. Hierbij zullen de adviseurs bouwkundige inspectierapporten over de provinciegrenzen heen selecteren die getoetst kunnen worden aan vooraf bepaalde criteria. De conclusies van deze oefening worden nadien via een Ronde van Vlaanderen besproken in de 5 provinciale Monumentenwachten.

Voor deze oefening zullen inspectierapporten door de adviseurs nagelezen en met elkaar vergeleken worden. Hiervoor worden rapporten van vergelijkbare objecten (met dezelfde objectfunctie en -categorie en met eenzelfde conditiescore) geselecteerd. Concreet voor 2024 zullen we voornamelijk focussen op het nalezen van rapporten van parochiekerken aangezien zij ook onderwerp vormen van het monitoringsproject in 2024. Daarnaast zullen ook nog enkele andere objectcategorieën geselecteerd worden om voldoende conclusies te kunnen trekken over het gebruik van MoRA in functie van de interprovinciale kwaliteit van de rapporten. Deze oefening kan best practices verzamelen en inspiratie geven voor volgende interprovinciale ijkinginspecties op locatie.

Het is niet de bedoeling dat uit deze oefening allerhande nieuwe MoRA-ontwikkelingen resulteren.

Interieur

(1) Interprovinciale ijkinspectiedag interieur (1 dag in 2024)

Focus (nog te bepalen)

- keuze thema obv bevraging wachters tijdens het Rondje Provincies - januari 2024
- rapportage in situ in MoRa
- evaluatie met werkpunten (aanpassen/nieuwe adviesfiches)

Praktisch:

- alle interieurwachters van Vlaanderen
- locatie & datum nog te bepalen
- format:
  - (i) voormiddag: ijkinspectie
  - (ii) namiddag: evaluatie in groep van schade & adviezen

(2) Deelinspecties met materiaalspecialist (1 per provincie in 2024-2025)

Focus (nog te bepalen)

- inspectie provinciaal team interieur +restaurator/materiaalspecialist + adviseur interieur
- interieurwachters schrijven het rapport (ID-fiches, adviezen & conditiescore)
- rapport wordt nagelezen & bijgestuurd door restaurator
- evaluatie met werkpunten (aanpassen/nieuwe adviesfiches)
- Presentatie & evaluatie op interieuroverleg

Praktisch:

- data nog te bepalen
- locaties nog te bepalen

(3) Interprovinciale uitwisseling

Interieurwachters van verschillende provincies gaan samen op inspectie

- duo's 2024 zijn vastgelegd op IO(2)2023
- samen inspecteren & samen rapporteren in MoRa

Praktisch:

- elk duo bepaalt zelf waar en wanneer ze samen op inspectie gaan

Funerair erfgoed & molens

Voor funerair erfgoed is er in 2024 geen ijkinspectie gepland. In juni 2023 werd er een ijkinspectie georganiseerd en de frequentie is tweejaarlijks.

Voor de molenwachters stond in 2023 een gezamenlijke inspectiedag in Zeeland op het programma, georganiseerd door de Nederlandse collega's. Deze dag vond in 2023 uiteindelijk niet plaats. Indien dit ook in 2024 niet zal plaatsvinden, zal er een eigen ijkinspectie molens georganiseerd worden in Vlaanderen.

3.2.3. Interactie provinciale Monumentenwachters

Door mee te gaan op inspectie, inspectierapporten te analyseren, ijkinspecties en gezamenlijk rapporteren, worden de verschillen in de werking in de provincies duidelijk en kan hier gericht op ingespeeld worden. De bedoeling is het optimaliseren van de werking over de provinciegrenzen heen, met nadruk op ondersteuning en kwaliteitsbewaking. Aansluitend kunnen de adviseurs op vraag ook toelichting geven over bepaalde thema's op een provinciaal teamoverleg of permanentiedagen inlassen waarbij ze in de provincies beschikbaar zijn voor vragen rond het gebruik van de rapportagesystemen, zowel voor nieuwe wachters als voor ervaren wachters.

3.2.4. Databank- en rapportagesysteem

Het onderhouden en optimaliseren van het huidige databank- en rapportagesysteem (MoRA) krijgt permanente aandacht binnen de werking van Monumentenwacht.

In 2024 zal voornamelijk gefocust worden op de snelheid van het systeem om het gebruiksgemak te verhogen. Op basis van de noden van de wachters zullen ook enkele kleinere ontwikkelingen worden uitgevoerd. Om deze noden en verwachtingen zo goed mogelijk in te schatten en de ontwikkelingen in goede banen te leiden, worden verschillende overlegmomenten voorzien:

- kleine eenvoudige en noodzakelijke wensen met betrekking tot ontwikkelingen worden besproken en doorgegeven via de bestaande werkgroepen per discipline (bouwkundig overleg, interieuroverleg, funerair overleg, molenoverleg...).
- de MoRA-werkgroep komt enkel nog ad hoc samen wanneer de ICT-planning/budget het toelaat om te werken rond een bepaalde ontwikkeling. Er wordt op voorhand één grotere ontwikkeling uitgekozen, die wordt vormgegeven binnen het MoRA-overleg.

- op regelmatige basis wordt gepolst naar de wensen van de wachters met betrekking tot prioriteit. Dat kan gaan via e-mail, een bevraging, een bezoek in de provincies, een discipline eigen werkgroep,...

3.2.5. Tutorials

Ten behoeve van de medewerkers van Monumentenwacht stelt Monumentenwacht Vlaanderen sinds 2023 tutorials ter beschikking. Hierin wordt het gebruik van een ICT-toepassing toegelicht in een kort filmpje van 3 tot max. 10 minuten. Ze ondersteunen of vervangen een geschreven handleiding. In 2024 wordt hier verder op ingezet.

3.3. Opleidingen

Monumentenwacht Vlaanderen organiseert permanent opleidingen voor de provinciale monumentenwachters. Dit kan gaan van inleidende tot verdiepende opleidingen, van theoretische tot praktische opleidingen, van werfbezoeken tot studiedagen. Ze staan - voor zover mogelijk - open voor alle disciplines binnen Monumentenwacht en, indien mogelijk, ook voor externen.

De adviseurs van Monumentenwacht Vlaanderen verzamelen permanent feedback van de monumentenwachters over de opleidingen die gewenst zijn. Sinds 2022 organiseert Monumentenwacht Vlaanderen bovendien ook jaarlijks een formele bevraging naar de opleidingsnoden van de medewerkers. Dit zorgt ervoor dat de inhoud van de aangeboden opleidingen maximaal aansluit bij de verwachtingen en noden binnen de organisatie.

In 2022 werd de aanpak rond de organisatie van opleidingen geactualiseerd, vooral met betrekking tot de invulling van en de afspraken rond het 'basispakket opleidingen', die in de eerste plaats gericht zijn op de nieuwe medewerkers van de Monumentenwachten (zie 3.3.1.). Op basis van een vernieuwde en uitgebreide afsprakennota ging de organisatie van opleidingen in 2023 van start.

3.3.1. Basispakket opleidingen

Binnen het door de koepel voorziene aanbod aan opleidingen wordt een aantal thema's opgenomen in het 'basispakket' voor nieuwe monumentenwachters. Dit betekent dat ernaar gestreefd wordt dat alle monumentenwachters deze opleidingen zo snel mogelijk na de indiensttreding volgen (tenzij dit door de reeds aanwezige expertise minder relevant blijkt).

Aangezien monumentenwachters echter zeer verspreid in dienst treden, is het in de praktijk niet altijd mogelijk om alle opleidingen uit het basispakket voor iedereen op zeer korte termijn te organiseren of aan te bieden. Er werd daarom in 2022 met de provinciale diensten afgesproken dat Monumentenwacht Vlaanderen ervoor zorgt dat alle monumentenwachters iedere opleiding zeker binnen de eerste vijf jaar van hun carrière binnen Monumentenwacht kunnen volgen.

Thema's basispakket:

1. Monumentenzorg en regelgeving
2. Architectuurgeschiedenis
3. Historische uitvoeringstechnieken
4. Hout
5. Natuursteen
6. Metaal
7. Textiel
8. Schilderijen
9. Metsel- en pleisterwerk
10. Dak- en dakwaterafvoer
11. Schrijn- en schilderwerk
12. Klimaat

De opleidingen uit dit basispakket staan open voor zowel bouwkundige als interieurwachters. Afhankelijk van het profiel en de specialisatie van de wachter, zal niet iedere opleiding echter voor iedere wachter relevant zijn. Daarom is het belangrijk dat er op individuele basis naar de opleidingsnoden wordt gekeken (zie ook 3.3.7.).

De opleidingen kunnen, indien dit praktisch haalbaar is, ook opengesteld worden voor ervaren monumentenwachters die behoefte hebben aan een opfrissing.

3.3.2. Interne opleidingen

Naast het basispakket voor nieuwe medewerkers voorziet Monumentenwacht Vlaanderen een gevarieerd aanbod aan opleidingen op maat van de monumentenwachters. Voor deze interne opleidingen wordt veelal gestreefd naar een combinatie van lezingen, vragenrondes/discussies, workshops, hands-on praktijkonderricht,...

Deze intern georganiseerde opleidingen worden in principe georganiseerd en gefinancierd door Monumentenwacht Vlaanderen. Ze zijn specifiek bedoeld voor alle monumentenwachters en aangepast aan hun opdrachten en taken. Er wordt aandacht besteed aan de materiaaltechnische aspecten, schadebeelden, onderhoud, beheer, conservering en maatregelen voor bewaring.

De grote expertise van de monumentenwachters kan ook actief gedeeld worden op (thematische) overlegmomenten of door het organiseren van 'Teach the Teacher'-opleidingen. Dit is een belangrijke manier van kennisuitwisseling en het borgen van kennis binnen de organisatie.

Sommige opleidingen worden ook opengesteld voor externe partners (erfgoedconsulenten agentschap Onroerend Erfgoed, Herita, IOED's, Regionale Landschappen,...).

3.3.3. Externe opleidingen

Elke monumentenwachter kan ten slotte ook opleidingen/studiedagen volgen die door andere partners worden georganiseerd. Deze kunnen individueel gekozen worden op basis van de persoonlijke opleidingsbehoeftes en -noden. De deelname van wachters aan externe opleidingen wordt geregeld en gefinancierd door de provinciale Monumentenwachten.

3.3.4. Atelier- en werfbezoeken

Monumentenwachters zijn specialisten in preventieve conservering en onderhoud, maar generalisten in restauratie en interveniërende conservering. Dit generalistische profiel vraagt een brede technische expertise en materiaalkennis. Daarom is het belangrijk actief in te zetten op contacten met het werkveld door het organiseren van atelier- en werfbezoeken. Tijdens deze contacten met restauratoren en gespecialiseerde aannemers wordt uitleg gegeven over de toegepaste hersteltechnieken en houden de monumentenwachters voeling met nieuwe trends binnen de onderhouds- en restauratiepraktijk.

In de loop van 2024 zal onder meer een atelierbezoek gebracht worden aan het atelier van torenuurwerkmakerij Michiels in Mechelen.

3.3.5. Veiligheidsopleidingen

Monumentenwacht Vlaanderen coördineert en organiseert verschillende veiligheidsopleidingen, zoals voorzien in de afspraken die zijn opgenomen in de samenwerkingsovereenkomst 2020-2025.

Voor meer informatie verwijzen we ook naar hoofdstuk 7.

3.3.6. Opleidingsagenda

Alle informatie over interne en relevante externe opleidingen wordt door Monumentenwacht Vlaanderen verzameld in een centrale opleidingskalender, die door iedereen te raadplegen is via Google Agenda of een Google Sites webpagina. Communicatie in functie van interne opleidingen (aankondiging, inschrijvingen...) gebeurt vaak ook via e-mail.

3.3.7. Onthaalprocedure nieuwe wachters

In 2022 werd een vernieuwd systeem opgestart voor de begeleiding van monumentenwachters die in dienst treden. Na een evaluatie van de aanpak in 2023, heeft dit geleid tot een intensievere begeleiding van deze nieuwe mensen. Ook in 2024 worden verschillende indiensttredingen voorzien van nieuwe monumentenwachters, waarvoor de nodige ondersteuning zal worden voorzien.

Voor de nieuwe interieurwachters wordt ingezet op een intensief traject van interprovinciale uitwisseling dat over twee jaar loopt. De kennis en ervaring van de interieurwachters is heel uiteenlopend in de verschillende provincies. Om maximaal in te zetten op kennisoverdracht van de 'anciens' naar de 'nieuwelingen', gaan de nieuwe wachters in elke provincie mee op inspectie en schrijven ze ook samen het rapport in MoRa. Om dit binnen de eigen provinciale werking haalbaar te maken, loopt dit traject over 2 jaar.

3.3.8. Opleidingscoach

In de context van de vernieuwde onthaalprocedure ontstond ook de nieuwe rol van 'opleidingscoach': bij de indiensttreding van een nieuwe monumentenwachter wordt binnen de adviseurspool een individuele 'opleidingscoach' aangeduid. Hij/zij zorgt tijdens de eerste jaren van de loopbaan voor een begeleiding op maat van de nieuwe wachter, bespreekt de opleidingsnoden van de nieuwe medewerker, en streeft ernaar om deze noden snel en efficiënt in te vullen. Het kan daarbij gaan om het organiseren van interne opleidingen en/of op zoek gaan naar relevante externe opleidingen. Dit gebeurt uiteraard in nauw overleg met het diensthoofd/teamverantwoordelijke van de provinciale Monumentenwacht.

3.3.9. Opleidingen in samenwerking met partners

Vanaf 2024 zal ook onderzocht worden in welke mate opleidingen verder opengesteld kunnen worden voor andere externen, zoals uitvoerders van werken aan erfgoed. Hierover werden in 2023 onder meer enkele verkennende gesprekken gevoerd met de Vakgroep Erfgoedrestauratie, die actief is in de schoot van de Federatie van Algemene Bouwaannemers (Faba).

3.3.10. Concrete planning 2024

Volgende activiteiten zullen in 2024 alvast georganiseerd worden vanuit Monumentenwacht Vlaanderen (niet-exhaustieve lijst met voorlopige informatie, indien al beschikbaar). Bij de redactie van het actieplan wordt nog volop gewerkt aan de planning van de opleidingsactiviteiten. Bedoeling is om tegen december 2023 de volledige planning te communiceren naar de doelgroepen.

Onderwerp	Hoe	Timing	Locatie
Historische uitvoeringstechnieken - 2de deel	opleiding	voorjaar 2024	Gent
Afwegingskaders Onroerend Erfgoed / Erfgoedenergieadvies	webinar?		online?
Motoren & molens	praktijkopleiding	25 januari 2024	Museum 't Aloam - Viane-Moerbeke
Monitoring van het binnenklimaat	opleiding		
Koper & lood & zink	praktijkopleiding		
Luiklokken en torenuurwerken	atelierbezoek		Michiels Mechelen?
Natuursteen - basisopleiding + wandeling	opleiding + wandeling	26 maart 2024	prov Antwerpen
Natuursteen herstellingen: verlijmingen, afdichten van open voegen, breuken	praktijkopleiding	na basis natuursteen	op een funeraire locatie?
Schilderijen	opleiding		
Toepassingen van historisch glas	webinar?	29 februari 2024	Brugge
Vleermuizen	opleiding		elke provincie
Vragenuurtjes: vleermuizen + specifiek thema interieur (vloeren?)		te bepalen	

3.4. Projecten met externe partners

Monumentenwacht interieur is actief lid van het klimaatnetwerk Vlaanderen. Het netwerk draagt bij tot de besluitvorming, de advisering en/of het onderzoek naar het binnenklimaat van musea, archieven, erfgoedbibliotheken en -depots en monumentale gebouwen. De inzichten in het belang van een stabiel binnenklimaat voor het behoud van waardevolle interieurs zijn in de loop der jaren verfijnd en bijgestuurd. Toch blijven klimaatnormen die in het verleden werden ontwikkeld, in de praktijk nog steeds gebruikt. Monumentenwacht interieur heeft eind 2023 een informatiefiche gepubliceerd met nieuwe richtlijnen voor het 'verwarmen van gebouwen van de eredienst'. Deze fiche is een actualisatie van de omzendbrief 'kerkverwarming'. De werking rond de monitoring van het binnenklimaat in samenwerking met de partners blijft ook in 2024 een speerpunt voor de werking van Monumentenwacht interieur.

Naar Nederlands voorbeeld (cultuurbeschermingsoverleg RCE Nederland) startte FARO in 2022 met een calamiteitendenktank, waar ook Monumentenwacht aan deelneemt. Deze denktank verenigt partners uit Vlaanderen, Wallonië en Brussel. Het doel is om beter voorbereid te zijn op zowel natuurrampen als andere calamiteiten.

In juli 2023 startte het project 'Beleidsvoorbereidend onderzoek met oog op het uitwerken van een rampenstrategie voor erfgoed in Vlaanderen en het tweetalig gebied Brussel-hoofdstad'. Dit project wordt gefinancierd door de Vlaamse Gemeenschap, meer bepaald het Departement Cultuur, Jeugd en Media (DCJM) en wordt uitgevoerd door het Koninklijk Instituut voor het Kunstpatrimonium (KIK) met als partners FARO. Vlaams steunpunt voor cultureel erfgoed, het Agentschap Onroerend Erfgoed van het Vlaams Gewest (OE) en het Belgische Blauwe Schildcomité (BSB). Het projectteam bestaat uit Anne-Catherine Olbrechts (Cel duurzaamheid), Vanessa Boschloos (Blue Shield Belgium) en Joke Beyl (FARO). Monumentenwacht interieur werd uitgenodigd om deel uit te maken van de klankbordgroep.

De adviseur interieur werd uitgenodigd om deel uit te maken van het follow-up comité voor het Belspo-project "Pares - Painted Relic Shrines in Situ". Dit project focust op de studie en herwaardering van houten reliekschrijnen van voor 1566 die nog in situ bewaard zijn. Het is een samenwerking van KIK-IRPA (Jeroen Reyniers), Universiteit Antwerpen (Koen Janssens) en ULB (Valentine Henderiks, Arnaud Schenkel en Henry-Louis Guillaume).

PARCUM coördineert een werkgroep rond Lourdesgrotten, in samenwerking met vertegenwoordigers van erfgoedcellen, IOED's en Lourdesgrotten zelf. Monumentenwacht vaardigt een adviseur af om het thema behoud en beheer mee te ondersteunen. Nog in samenwerking met PARCUM worden een aantal

initiatieven genomen om de toestand van de parochiekerken in Vlaanderen beter in kaart te brengen (zie ook hoofdstuk 5). Er zal ook samengewerkt worden met het nieuwe Platform Toekomst Parochiekerken, onder meer in het kader van de opmaak van herbestemmingsprofielen voor parochiekerken.

In het kader van duurzaamheid zijn er regelmatig overlegmomenten met partnerorganisaties zoals de IOED's en de provinciale steunpunten voor duurzaam bouwen en wonen. Het doel is om samen te werken aan een dienstverlening rond duurzaamheid en erfgoed voor het eigen doelpubliek, maar ook om de krachten te bundelen om de complexiteit van het duurzaamheidsvraagstuk aan te pakken.

Met Herita ten slotte vindt geregeld overleg plaats, onder meer over de huisvesting en de werking van Erfgoedhuis Den Wolsack. Op vraag voert Monumentenwacht geregeld inspecties uit van de gebouwen en sites in het portfolio van Herita. Herita-medewerkers worden geregeld uitgenodigd voor relevante opleidingen die Monumentenwacht organiseert en in 2024 zal ook bekeken worden of de Herita-aanpak rond 'lerende werven' ook een meerwaarde kan betekenen voor bepaalde opleidingen van Monumentenwacht.

3.5. Samenwerkingsovereenkomsten

De voorbije jaren sloot Monumentenwacht Vlaanderen met verschillende partners een samenwerkingsovereenkomst op maat. De voorbije jaren werden overeenkomsten afgesloten met het Agentschap Natuur en Bos, de Vlaamse Landmaatschappij, Natuurpunt, en GO! (gemeenschapsonderwijs). Met andere organisaties werden wel afspraken gemaakt, maar geen formele overeenkomst afgesloten. Dit gebeurde recent nog met de Regie der Gebouwen en de Volksbund Deutsche Kriegsgräberfürsorge. In 2024 zijn geen nieuwe samenwerkingsovereenkomsten gepland.

3.6. Overlegorganen en werkgroepen

Binnen de werking van Monumentenwacht komen verschillende interprovinciale overlegorganen en werkgroepen op geregelde basis bijeen. Bij verschillende werkgroepen worden ook externen betrokken. Voor een voorlopig overzicht van de data van de overlegmomenten die gepland zijn in 2024, verwijzen we naar het jaaroverzicht in bijlage bij dit actieplan.

Naast de vaste werkgroepen en overlegorganen, die hieronder kort toegelicht worden, worden af en toe ad hoc werkgroepen opgestart rond actuele thema's.

3.6.1. Interne overlegorganen

MoRA-werkgroep

Nu de MoRA-applicatie al een jaartje ouder wordt, stijgen ook de onderhoudskosten en zijn de financiële mogelijkheden voor nieuwe ontwikkelingen iets beperkter dan voorheen. In 2024 zal de MoRA-werkgroep daarom hervormd worden. Daar waar vroeger de werkgroep structureel 3 keer per jaar samenkwam, zal de werkgroep in 2024 enkel ad hoc samenkomen om een vooraf bepaalde grotere ontwikkeling vorm te geven waarbij we ook streven om deze binnen een termijn van één jaar in productie te zetten. De samenstelling van de werkgroep blijft ongewijzigd: de verschillende disciplines (bouwkunde, interieur, molens, funerair, groen,...) en provincies blijven vertegenwoordigd .

Overleg Welzijn op het Werk (WoW)

Drie keer per jaar worden op het WoW-overleg thema's rond veiligheid en preventie besproken. Naast vertegenwoordigers uit de provinciale Monumentenwachten maken ook de provinciale preventieadviseurs deel uit van deze werkgroep. De werkgroep wordt georganiseerd en gecoördineerd door de IDPB-adviseur van Monumentenwacht Vlaanderen. Voor de vergaderingen wordt er gewerkt met een wisselend voorzitterschap.

ICT-adminoverleg

Enkele keren per jaar komen de provinciale administratieve medewerkers en de ICT-adviseur samen om relevante onderwerpen te bespreken.

Werkgroep monitoring

In 2019 werd een werkgroep opgericht die zich in eerste instantie heeft gebogen over de inhoudelijke invulling van de monitoring van de toestand van het onroerend erfgoed in het ledenbestand van Monumentenwacht. Deze werkgroep wordt ad hoc samengeroepen. Het is de bedoeling dat deze werkgroep ook in 2024 samenkomt, o.a. om de verdere opvolging van de jaarlijkse monitor en de resultaten van de ledenbevragingen te bespreken.

Werkgroep communicatie

In de werkgroep 'communicatie' wordt onder meer de link gelegd met de provinciale communicatie-afdelingen. De werkgroep komt een drietal keer per jaar samen in functie van concrete vragen en dossiers.

3.6.2. Thematische werkgroepen

Bouwkundig overleg

Met een vertegenwoordiger van iedere provincie wordt 3 x / jaar vergaderd om onderling informatie uit te wisselen. Tijdens het bouwkundig overleg gaat veel aandacht naar de inhoudelijke bouwkundige werking: voorbereiden en evalueren van de ijkinspecties, onderhoudsfiches en standaardteksten... Een thema dat regelmatig op de agenda staat is duurzaamheid en energiebesparende maatregelen.

Interieuroverleg

Sinds 2023 komen alle Vlaamse interieurwachters 2 keer per jaar samen voor een interieuroverleg in plaats van de gebruikelijke drie keer. Wel wordt elk interieuroverleg voorafgegaan door een 'Rondje Provincies' op initiatief van de adviseur interieur. Door deze provinciale interieuroverlegmomenten worden de noden van de provincies beter in kaart gebracht en kan hier door de adviseur interieur beter aan tegemoet gekomen worden.

Aangezien onze interieurwachters vanuit heel Vlaanderen verzamelen voor het interieuroverleg wordt er steeds een dagvullend programma uitgewerkt. Dit kunnen bezoeken zijn, maar ook overleg- en netwerkmomenten met partners.

Molenoverleg

Deze werkgroep bestaat uit de molenwachters uit de verschillende provincies. Het overleg vindt een tweetal keer per jaar plaats, afhankelijk van de noden. Op het overleg wordt ruimte voorzien om elkaar cases voor te stellen of specifieke vragen te stellen over bepaalde problemen. Zo nodig wordt het overleg georganiseerd op een molen waarover vragen zijn of waar werken worden uitgevoerd.

Werkgroep funerair erfgoed

Dit overleg focust op de werking rond funerair (en klein) erfgoed. De werkgroep komt een tweetal keer per jaar samen, afhankelijk van de noden. De voorbije jaren werd de rapportage van funeraire inspecties in MoRA verder verfijnd. Ook werd er ingezet op het inspecteren met een tablet op locatie. In juni 2023 vond er een ijkinspectie plaats waarbij een externe partner werd uitgenodigd. In 2024 zal er geen ijkinspectie plaatsvinden omwille van de tweejaarlijkse frequentie. Tijdens de vaste overlegmomenten wordt er aandacht besteed aan diverse onderwerpen zoals ijking, kwaliteitszorg, expertiseopbouw en -deling, promotie enz. Contacten leggen met externe partners zoals vzw Grafzerkje, Epitaaf en de Volksbund Deutsche Kriegsgräberfürsorge, staan op de planning.

Werkgroep duurzaam omgaan met erfgoed

In 2023 werd er een nieuwe werkgroep opgericht om de actuele noden rond duurzaamheid en erfgoed op te vangen. De werkgroep bestaat uit telkens één wachter per provincie en fungeert voornamelijk als klankbord bij het uitwerken van concrete projecten rond duurzaamheid zoals bijvoorbeeld de opmaak van infoches over zonnepanelen. Ook informatie-uitwisseling via e-mail of andere kanalen behoort tot de kerntaken. De werkgroep komt ad hoc samen.

Werkgroep drones

In 2021 werd een werkgroep opgericht om ervaringen uit te wisselen rond het gebruik van drones. Sinds medio 2022 beschikken alle provinciale Monumentenwachten over een eigen drone, zodat de activiteiten van de werkgroep steeds concreter en praktischer worden. De werkgroep komt ad hoc bijeen, vooral met de bedoeling om praktijkervaringen uit te wisselen.

4. Samenwerking Vlaamse overheid

Het agentschap Onroerend Erfgoed is en blijft een sleutelpartner voor Monumentenwacht. Monumentenwacht Vlaanderen streeft dan ook naar een intensieve, wederzijdse samenwerking op verschillende vlakken en het maximaal uitwisselen van informatie en expertise, en dit op basis van wederzijds vertrouwen en een volwaardig partnerschap.

Deze samenwerking wordt in heel wat aspecten van de werking van Monumentenwacht Vlaanderen gerealiseerd, en is vaak gebaseerd op permanent overleg en persoonlijke contacten tussen medewerkers van Monumentenwacht en medewerkers van het agentschap. Geregeld worden medewerkers van het agentschap uitgenodigd om deel te nemen aan overlegmomenten rond specifieke thema's, of wordt hun inhoudelijke input gevraagd in bepaalde dossiers. Anderzijds werken de medewerkers van Monumentenwacht Vlaanderen mee aan verschillende initiatieven van het agentschap Onroerend Erfgoed.

Naast het agentschap Onroerend Erfgoed werkt Monumentenwacht Vlaanderen ook samen met andere actoren binnen de Vlaamse Overheid. Zo is er een structurele samenwerkingsovereenkomst met het agentschap Natuur en Bos en de Vlaamse Landmaatschappij (cfr. supra).

4.1. Uitwisseling inspectierapporten

Monumentenwacht stelt ook in 2024 een deel van de adviesrapporten op een structurele manier ter beschikking van het agentschap. Het gaat hierbij om de rapporten van de beschermde erfgoedobjecten van openbare besturen, en objecten van andere eigenaars die toestemming gaven voor deze uitwisseling. De provinciale administratieve medewerkers verzamelen en bezorgen de betreffende rapporten om de drie maanden, op basis van een afgesproken procedure.

4.2. Gratis inspectiedagen

Zoals de voorbije jaren, voorziet Monumentenwacht ook in 2024 weer maximum 36 inspectie-uren (per provincie) ten behoeve van de Vlaamse overheid. Deze kunnen gebundeld aangevraagd worden via de koepel, maar ook ad hoc aanvragen zijn mogelijk.

4.3. Monitoring

De inhoudelijke samenwerking met het agentschap Onroerend Erfgoed betreft in de eerste plaats het traject rond de monitoring van de toestand van het onroerend erfgoed in het ledenbestand van Monumentenwacht.

In werkingsjaar 2024 worden de gegevens uit de tevredenheidsbevraging en uit de databank van Monumentenwacht geüpdatet. De focus - zowel voor een nieuwe bevraging als de cijfers uit de databank zal liggen op het waardevolle interieur van de bij Monumentenwacht aangesloten gebouwen en de werking van Monumentenwacht interieur. Er wordt gekeken naar interieurdienstverleningen, de toestand van de waardevolle interieurs en van topstukken in de bij Monumentenwacht aangesloten objecten die geen professionele instelling zijn. Aanvullend kijken we naar de (parochie)kerken, een groep gebouwen waar de meeste interieurinspecties doorgaan en die bovendien een grote groep vormen binnen de objectenportefeuille van Monumentenwacht.

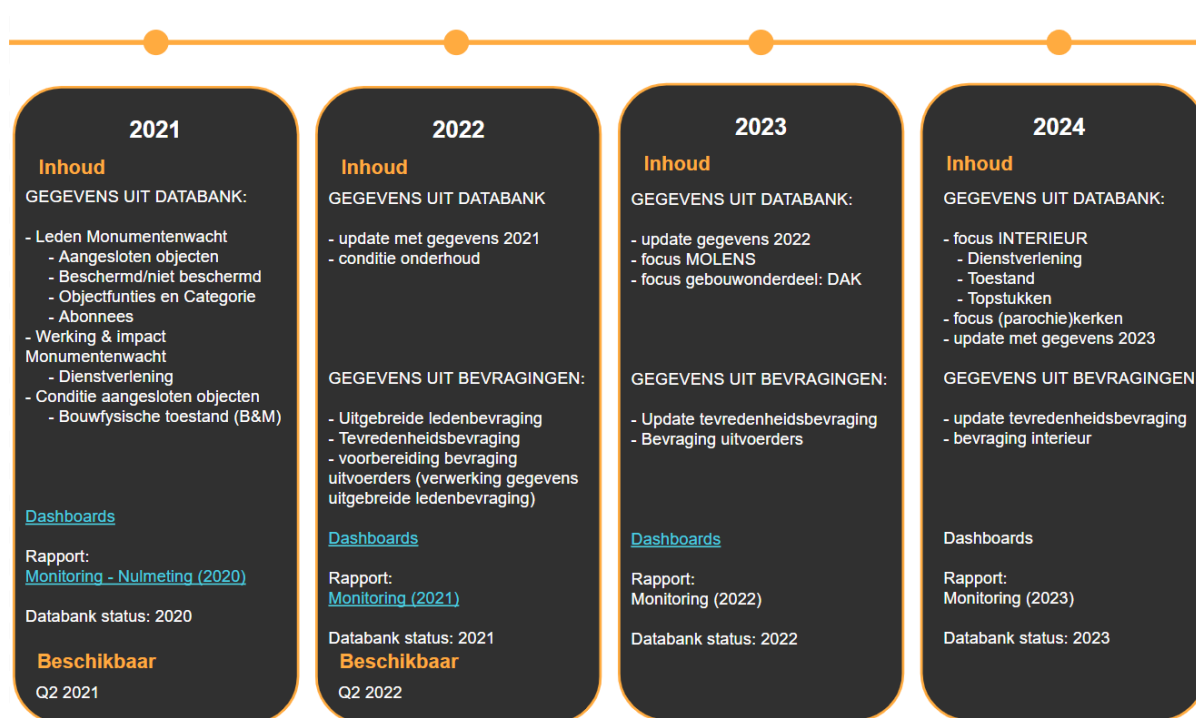
4.3.1. Achtergrond

In 2020 kende de Vlaamse overheid een eenmalige bijkomende subsidie toe aan Monumentenwacht Vlaanderen. Met deze subsidie kon Monumentenwacht een aantal grote stappen zetten in het monitoren van de toestand van het onroerend erfgoed in het ledenbestand en het delen van deze informatie met het breder publiek. De hoofddoelstelling van deze opdracht is het in kaart brengen van de toestand van het erfgoed in het ledenbestand van Monumentenwacht, en het op jaarlijkse basis opvolgen van de evolutie van de toestand van dit onroerend erfgoed. Daarnaast wenst Monumentenwacht een beter zicht te krijgen op de impact van de eigen werking op de toestand van het erfgoed.

4.3.2. Roadmap

Ten behoeve van de verdere ontwikkelingen binnen het monitoringstraject van Monumentenwacht werd een eerste roadmap uitgewerkt, waarin de focus van de monitor van werkingsjaren 2021 tot 2024 bepaald werd. Een schematisch overzicht van deze roadmap is hieronder te vinden.

Huidige roadmap (versie oktober 2023):

Nieuwe roadmap

Met 2024 naderen we het einde van deze roadmap. In het voorjaar zal een nieuwe roadmap en werkplan opgesteld worden. Deze kan later mogelijk nog bijgesteld worden in functie van prioriteiten in het onroerendergoedbeleid in de nieuwe legislatuur van de Vlaamse regering.

4.3.3. Rapportage via dashboards

In 2021 werd het eerste monitrorrapport aangeleverd aan de Vlaamse overheid. Dit rapport met statistieken, vaststellingen en interpretaties op basis van de bij Monumentenwacht aangesloten en geïnspecteerde objecten wordt beschouwd als een soort 'nulmeting'. Er werden ook enkele thema's uitgelicht. Heel wat gegevens kwamen uit de databank van Monumentenwacht. Daarnaast werden ook resultaten verzameld via de bevragingen.

In 2023 werd geopteerd voor een overzichtelijkere en beknoptere manier van rapporteren uitsluitend via dashboards. De gegevens van 2023 uit de databank (t.e.m. 31/12/2023) en uit de bevragingen zullen ook in 2024 op deze manier verwerkt worden.

Jaarlijks update van gegevens uit de databank

Zowel de dashboards met uitgebreidere filtermogelijkheden die vorige jaren werden aangeleverd als het overzichtsdashboard met gegevens van 2022 krijgen een update met - of tot en met - de gegevens van 2023. Volgende onderwerpen komen daar aan bod:

- objecten en leden, aangesloten bij Monumentenwacht
- conditie van de bij Monumentenwacht aangesloten objecten
- dienstverleningen aan de bij Monumentenwacht aangesloten objecten.

Gegevens uit de databank t.e.m. 31-12-2023 - uitgelichte thema's

Naast de jaarlijkse update van gegevens uit de databank wordt ook in 2024 ingegaan op specifieke thema's, namelijk:

- waardevolle interieurs:
De interieurwerking van Monumentenwacht maakt een belangrijk deel uit van onze dienstverlening. Er wordt ondertussen hard gewerkt om de gegevens van interieur te controleren en waar nodig bij te schaven, zodat we in de loop van 2024 een overzicht kunnen bezorgen over de toestand van bij Monumentenwacht aangesloten interieurs op basis van dienstverleningen tussen 2020 en 2023. Ook de dienstverlening zelf komt aan bod.
- parochiekerken
Kerken - en meer in het bijzonder parochiekerken - maken een groot deel uit van het ledenbestand bij Monumentenwacht en verdienen de nodige aandacht. Ook voor dit thema gaan we dieper in op de toestand, onderhoud en mogelijke risico's op verlies aan erfgoedwaarde.

Tevredenheidsbevraging over de dienstverlening van Monumentenwacht

De tevredenheid en noden van de leden van Monumentenwacht worden sinds 2021 gemeten via de 'Tevredenheidsbevraging over de dienstverlening van Monumentenwacht' die verstuurd wordt 30 dagen na elke dienstverlening. Tussen 2021 en 2023 is de bevraging ingevuld door ruim 600 respondenten. Uit de cijfers van 2021 en 2022 blijkt dat de gemiddelde tevredenheidsscore met betrekking tot de dienstverlening hoger dan 9 op een schaal van 1 tot 10 blijft. In 2024 krijgen de dashboards van de tevredenheidsbevraging een update met de antwoorden over de dienstverleningen van 2023.

Bevraging interieur

De focus van het monitoringstraject ligt in 2024 op interieur. Zowel de leden die ooit interieurinspecties hebben gehad als de leden die vermoedelijk waardevolle interieurs bezitten, zullen bevraagd worden. De -te monitoren- indicatoren waarvan geen of weinig informatie beschikbaar is via de databank, zullen de kapstok zijn voor de bevraging. Dit gaat voornamelijk over de preventie van risico's op gevolgschade omtrent binnenklimaat, brand, biologische aantasting en diefstal of vandalisme. Een analyse van de resultaten van deze bevraging zal gerapporteerd worden via de interactieve dashboards.

Beschikbaarheid data voor agentschap

- cijfers 2023 > 31 maart 2024
- tevredenheidsbevraging > 30 april 2024
- parochiekerken > 31 juli 2024
- alles m.b.t. interieur (incl. bevraging) > 30 september 2024

4.3.2. Provincies in cijfers - luik erfgoed

De diensten Erfgoed en Data en Analyse van de vijf provincies werken samen om gegevens te presenteren via de website 'Provincies in cijfers'. In 2024 zal opnieuw een selectie van relevante gegevens uit de databank van Monumentenwacht het luik 'onroerend erfgoed' voeden. Data van de monitoring van Monumentenwacht worden zo ook bijkomend toegankelijk voor een breder publiek.

4.3.3. Quickscans

Het pilootproject 'quickscans - Limburg' heeft pas eind 2023 een doorstart gemaakt en wordt vervolgd in 2024. Bedoeling is om erfgoed dat niet aangesloten is bij Monumentenwacht op een snelle manier te 'scannen' en in kaart te brengen. In tegenstelling tot de grondige standaardinspecties die Monumentenwacht uitvoert voor eigenaar-beheerders met concrete adviezen over het onderhoud van hun pand, is deze dienstverlening eerder gericht op de IOED's of gemeenten (van de provincie Limburg). Zij krijgen aan de hand van zo'n quickscan een idee over de toestand van het erfgoed onder hun supervisie.

Monumentenwacht Limburg voorziet budget en mankracht om de quickscan uit te voeren en -zo nodig- voor de ontwikkeling van een specifieke applicatie. Monumentenwacht Vlaanderen zorgt voor de technische en inhoudelijke ondersteuning, o.a. het opzetten van dashboards met de resultaten van de

quicksan, evaluatie van enkele testdagen, het op punt stellen van het checklistformulier...

Opgedane kennis en expertise zal gedeeld worden met de andere provinciale Monumentenwachten. Indien uit het pilootproject blijkt dat voor dergelijke quickscans nood is aan de ontwikkeling van een specifieke applicatie, zullen hiervoor (mits bijkomend budget) de nodige stappen gezet worden.

Daarnaast zal aan de hand van dit pilootproject ook bekeken worden in hoeverre quickscans een bijdrage kunnen leveren aan de monitor, meer bepaald voor de indicator die peilt naar 'de toestand van bij Monumentenwacht aangesloten versus niet aangesloten objecten'.

4.3.4. Varia

Infosessies voor monumentenwachters

Naast de regelmatig updates op overlegmomenten wanneer nieuwe dashboards verschijnen, lijkt het nuttig om in 2024 opnieuw een infomoment te voorzien voor alle monumentenwachters en medewerkers over de monitor en de gegevens die zij hiervoor aanleveren. Dat kan via online infosessies of op een overlegmoment per provincie.

Postgraduaat Data & Analytics

Om het omgaan met data in het algemeen en de opmaak van dashboards en rapporten in het bijzonder te professionaliseren volgt een van de adviseurs een postgraduaat Data & Analytics aan het UCLL in Leuven. De opleiding duurt 1 jaar en staat voor 30 studiepunten.

4.4. Financieel

De Vlaamse overheid heeft in haar begroting een werkingssubsidie voorzien voor Monumentenwacht Vlaanderen, waarbij de loonkosten sinds 1 januari 2023 ook geïndexeerd worden. Op basis van een prognose van de inflatie, gaan we voorlopig uit van een subsidiebedrag van ca. 266.653 euro voor 2024.

Monumentenwacht Vlaanderen dient voor het einde van 2023 een jaaractieplan en een begroting in bij het agentschap Onroerend Erfgoed.

Zoals de voorbije jaren, wenst Monumentenwacht Vlaanderen op geregelde tijdstippen structureel overleg te plegen met het agentschap Onroerend Erfgoed om de samenwerking op te volgen.

5. Stakeholders & community

5.1. Delen van expertise met het erfgoedveld

Monumentenwacht streeft naar een optimale expertisedeling, en neemt actief deel aan belangrijke studie- en netwerkdagen. Monumentenwacht is lid van verschillende werkgroepen en stuurgroepen.

Om de dienstverlening intern op een kwalitatieve manier mogelijk te maken, mogen de adviseurs het contact met het erfgoedveld niet verliezen. Hiervoor wordt geregeld overlegd en samengewerkt met erfgoedconsulenten en andere professionele spelers zoals PARCUM, KIK, FARO, KU Leuven, UAntwerpen, WTA Nederland-Vlaanderen... De werking en thema's van de bijeenkomsten en klankbordgroepen worden regelmatig gecommuniceerd via de verschillende overlegmomenten. Netwerkmomenten worden aangegrepen om de contacten 'warm' te houden en vragen voor samenwerking zullen met plezier intern besproken en in de mate van het mogelijke opgevolgd worden. Geregeld worden ook artikels en bijdragen in vaktijdschriften gepubliceerd.

De adviseurs van Monumentenwacht Vlaanderen worden geregeld uitgenodigd om hun kennis over bepaalde thema's te delen op studiedagen en congressen. Op 19 april 2024 zal Monumentenwacht haar werking voorstellen op een ledenactiviteit van ICOMOS Vlaanderen-Brussel in het Openluchtmuseum van Bokrijk.

5.2. Ondersteuning en begeleiding leden

De voorbije jaren werden een aantal belangrijke noden en verwachtingen gedetecteerd bij eigenaars en beheerders van onroerend erfgoed. Monumentenwacht wil inspelen op deze noden door tools aan te bieden voor een continue ondersteuning en begeleiding van eigenaars en beheerders.

Sinds 2020 worden referentielijsten samengesteld van uitvoerders van onderhouds- en herstellingswerken en leveranciers van producten die permanent geactualiseerd worden door de adviseurs. Deze lijsten vormen een belangrijke ondersteuning voor de leden van Monumentenwacht via de provinciale Monumentenwachten.

Bij de 'bevraging aan uitvoerders van werken aan historisch waardevolle sites, gebouwen, schepen en interieurs' van 2023, werd informatie verzameld van

nieuwe uitvoerders en bijkomende gegevens van uitvoerders die al geregistreerd stonden. Dit diende als aanvulling van de lijst van uitvoerders van onderhouds- en herstellingswerken die nu vlotter doorzocht kan worden via de nieuwe zoekmachine voor de wachters, ontwikkeld in Looker. In 2024 wordt verder gewerkt aan de ontsluiting van de lijst leveranciers van producten via de zoekmachine.

Verder wordt er gewerkt aan een betere dienstverlening wat betreft het adviseren van de leden over de huidige ontwikkelingen omtrent energiebesparende maatregelen. Dit kadert in het bredere thema van duurzaam omgaan met erfgoed, dat in 2024 verder opgevolgd en uitgelicht zal worden.

5.3. Uitbouwen community

Monumentenwacht Vlaanderen streeft naar de introductie van een online community waarop eigenaars, experts en professionals expertise en ervaringen op termijn kunnen delen. Een platform waar eigenaars/beheerders van gebouwd erfgoed elkaar kunnen steunen bij de dagdagelijkse uitdagingen die het onderhoud van historische panden met zich meebrengt. De mogelijkheden inzake ICT-noden en hieraan verbonden kosten zullen verder worden onderzocht.

In 2021 en 2022 werden in totaal tien online vragenuurtjes georganiseerd voor het brede publiek. Bij deze sessies konden de deelnemers zelf hun vragen stellen aan interne en externe specialisten over diverse actuele onderwerpen betreffende preventief onderhoud. In elke sessie werd een bepaald thema behandeld aan de hand van een korte presentatie en een vragenronde. In de presentatie werden eveneens specifieke vragen van de deelnemers verwerkt die bij de inschrijving zijn verzameld.

In 2023 werd dit voortgezet, maar werd het aantal vragenuurtjes beperkter. Tijdens de koude maanden, telkens in het voorjaar en het najaar, werd een online vragenuurtje georganiseerd. Dit zal ook het geval zijn in 2024. Bij actuele of dringende onderwerpen zal het mogelijk zijn om ad hoc vragenuurtjes in te plannen. Volgende onderwerpen zijn reeds opgenomen in de planning:

- onderhoud van waardevolle interieurs met behulp van Monumentenwacht - thema: vloeren (o.v.) (februari/maart 2024)
- vleermuizen in onroerend erfgoed (oktober/november 2024)

In mei/juni wordt een fysieke bijeenkomst georganiseerd bij een van de leden van Monumentenwacht rond het thema 'energetische maatregelen'. De eigenaar/beheerder zal een rondleiding geven en zijn ervaringen omtrent dit thema delen met de deelnemers. Dit kan dienen als inspiratie en creëert de mogelijkheid om te netwerken bij soortgelijke leden.

In de loop van 2023 werd het thema duurzaamheid belangrijker binnen de werking van Monumentenwacht. Preventief onderhoud is een belangrijke schakel in het verduurzamen en duurzaam houden van een gebouw. Zonder grondig onderhoud kan een gebouw niet duurzaam zijn. Monumentenwacht wil de eigenaar/beheerder bijstaan in het duurzaam onderhouden van zijn/haar pand, en zo bijdragen tot het duurzaam behoud en energiebewust gebruik van ons historisch patrimonium.

Een interviewreeks van een aantal leden die op een grondige manier omgaan met het onderhoud van hun pand, komt aan bod in 2024. Het doel is om deze leden te interviewen in de vorm van een filmpje dat op de website geplaatst wordt. De focus zal liggen op preventief onderhoud en de koppeling naar het verduurzamen van hun erfgoedgebouw.

5.4. Communicatie en promotie

De communicatie en promotie van Monumentenwacht gebeurt in een permanente samenwerking en overleg tussen de communicatiediensten van de vijf provincies en Monumentenwacht Vlaanderen.

Zo beheert Monumentenwacht Vlaanderen de website van de organisatie. Deze is in de eerste plaats gericht op (potentiële) leden, maar ook op de bredere erfgoedsector. De voorbije jaren werd de beschikbare informatie op de website steeds verder uitgebreid. Zo worden sinds 2021 ook de onderhoudsfiches geleidelijk aan ontsloten via de website. In 2022 en 2023 werden verdere stappen gezet om thematisch gebundelde informatie te ontsluiten via overzichtelijke themapagina's op de website. Een overzicht van de beschikbare onderhoudsfiches en -brochures werd in 2023 ook gepubliceerd in een nummer van het tijdschrift M&L. Deze initiatieven zullen ook in 2024 verdergezet worden.

Maandelijks verspreidt Monumentenwacht Vlaanderen ook een digitale nieuwsbrief naar alle leden en geïnteresseerden.

Monumentenwacht is sinds enkele jaren ook actief op de sociale media (Facebook, Instagram, X). In 2023 werd ook een LinkedIn-pagina toegevoegd.

Monumentenwacht neemt ook actief deel aan colloquia, studiedagen, beurzen,... om zijn werking breder bekend te maken.

5.5. Internationale werking

Omwille van een toegenomen druk op de budgetten, zal Monumentenwacht in 2024 geen eigen initiatieven nemen in functie van de internationale werking. Concrete vragen die Monumentenwacht vanuit het buitenland krijgt, zullen uiteraard wel ad hoc bekeken worden.

De samenwerking met de Monumentenwachtverenigingen in Nederland kon de voorbije jaren, via verschillende kanalen en initiatieven, grotendeels verdergezet worden. Zo vond in november 2023 nog een ontmoeting plaats tussen vertegenwoordigers van Monumentenwacht Vlaanderen en Nederland.

6. ICT

Doorheen het actieplan werd al herhaaldelijk aandacht besteed aan de belangrijke ontwikkelingen die in 2024 gepland zijn voor de verdere uitbouw van het rapportagesysteem MoRA. Tegelijk worden ook geregeld verbeteringen aangebracht aan de centrale databank iMAKS.

Door de stijgende prijzen van de laatste jaren van de betrokken ICT-leveranciers en de oplopende onderhoudskosten van de bestaande omgeving, zijn de mogelijkheden om nieuwe ontwikkelingen op te starten, momenteel beperkt. Onderstaande ambities zijn dan ook afhankelijk van het proportioneel verhogen van de ICT-budgetten in 2024.

Voor de structurele ICT-ontwikkelingen, de dagelijkse ondersteuning en bug-solving voorzien we in 2024 de inzet van 0.4 FTE bij de ontwikkelaar Xebia. Het gaat daarbij zowel om ontwikkelingen voor de centrale databank iMAKS als voor de rapportagetool MoRA.

Er zal in 2024 rond volgende thema's gewerkt worden (afhankelijk van het beschikbaar budget):

- iMAKS:
  - Onderhoud en kleine verbeteringen.
  - Uitbreiden IDPB-functionaliteit (zie hoofdstuk 7).
Enkele grote IDPB-tickets gepland in 2023 zijn niet uitgevoerd door het langdurige ziekteverlof van de ICT adviseur. Deze tickets zullen ingepland worden in 2024.
- MoRA:
  - Onderhoud en kleine verbeteringen
  - Verbeteren van de gebruiksvriendelijkheid met focus op de snelheid van de applicatie.
- Monitoring:
  - Verder uitwerken monitoring-omgeving. (Google Big Query & Google Data Studio)
  - Aanpassen bestaande tools en queries (MoRA, iMAKS).
  - Ontwikkeling van Monumentenwacht webservices voor het aOE. De verkennende gesprekken hiervoor hebben reeds plaatsgevonden in 2023.
Het zal hierbij belangrijk zijn om de ontwikkeling bij Monumentenwacht en het agentschap goed af te stemmen. Bij het agentschap worden de developmentprioriteiten per kwartaal vastgelegd. In het derde kwartaal van 2023 was er nog geen zicht op de start van de ontwikkelingen bij het

agentschap. Waarschijnlijk zullen de ontwikkelingen pas ten vroegste in 2024 starten.

- Quickscan:

Ook in 2024 zal er werk gemaakt worden van de opbouw van een quickscan-omgeving. Initieel zal dit opgezet worden voor Monumentenwacht Limburg met een projectbudget van de provincie.

Er wordt een pilootproject voorzien in een mijncité in de gemeente Maasmechelen. Na dit pilootproject zal er geëvalueerd worden hoe we dit verder gaan aanpakken en of/hoe we deze gegevens kunnen gebruiken voor de monitoringopdracht.

De planning van de verschillende ICT-ontwikkelingen is steeds afhankelijk van het beschikbare budget en de beschikbaarheid van de ontwikkelaar. Om de beschikbaarheid van de ontwikkelaar te garanderen, moet deze voldoende lang (minimum een kwartaal) op voorhand gepland zijn.

In 2022 werd door g-company (nu: Xebia) een audit uitgevoerd met betrekking tot de informatieveiligheid en instellingen binnen de Google Cloud omgeving van Monumentenwacht Vlaanderen. Het is de bedoeling om, gebaseerd hierop, verdere verbetering aan te brengen in deze omgeving.

Binnen de organisatie werden de voorbije jaren al heel wat inspanningen geleverd met betrekking tot de bescherming van persoonsgegevens die binnen de organisatie verwerkt worden. Emma Schiltz is sinds begin 2023 actief als aanspreekpunt voor de gegevensbescherming binnen Monumentenwacht. Als Data Protection Officer (DPO) zal ze een controle en een eventuele bijsturing uitvoeren om aan de GDPR-vereisten te voldoen. Begin 2023 werd een actieplan rond informatieveiligheid opgesteld voor de periode 2023-2026.

Voor 2024 zullen de prioriteiten voor de informatieveiligheidscel bij volgende actiepunten liggen:

- Voorzetting van het sensibiliseringsbeleid voor alle personeelsleden rond veilig gebruik van de cloud, belang van informatieveiligheid etc.
- Herzien van het verwerkingsregister
- Opvolgen van een nieuwe back-up provider naast de back-up van Google en vastleggen van procedures rond back-ups

7. Veiligheid en preventie

De wettelijk voorziene taken en opdrachten worden uitgevoerd door de preventieadviseurs van de provinciale Monumentenwachten.

De preventieadviseur van Monumentenwacht Vlaanderen stelt permanent zijn ervaring en expertise ter beschikking ter ondersteuning van deze preventieadviseurs. Vanuit Monumentenwacht Vlaanderen worden jaarlijks de nodige veiligheidsopleidingen georganiseerd.

De preventieadviseur volgt de provinciale trainingdagen op en coördineert de punten uit het lopende jaaractieplan. In 2019 werd een vernieuwde afsprakennota veiligheid opgesteld en goedgekeurd. Deze afsprakennota werd opgenomen in de samenwerkingsovereenkomst 2020-2025. Daarnaast werd ook het globaal preventieplan geactualiseerd en goedgekeurd. Op basis hiervan wordt het preventie- en veiligheidsbeleid vanaf 2020 verdergezet.

In 2024 worden op het vlak van veiligheid en preventie een aantal nieuwe initiatieven gepland. Daarnaast staan ook een aantal te herhalen en overgenomen actiepunten uit het vorige jaarplan op het programma. Een aantal actiepunten inzake veiligheid die ICT-gerelateerd zijn, werden noodgedwongen overgedragen naar 2024 (in 7.1. gemarkeerd met *).

7.1. Actiepunten

1. (Her)organisatie molendag voor molenwachters - eventueel gekoppeld met evacuatieoefening brandweer: eerste kwartaal 2024
2. iMAKS: volledig elektronische wettelijke keuring PBM's verder uitwerken(*);
3. Proefproject inzake het elektronisch identificeren van (bepaalde-wellicht ladders) PBM's en arbeidsmiddelen van IDPB (*);
4. Finale integratie ladder(liften), keuringen en indienststellingen in iMAKS (overgenomen uit JAP 2022), luik rapportering op punt stellen (*);
5. Verder onderzoek naar ergonomische veiligheidsharnassen;
6. Organisatie opleiding hiërarchische lijn voor alle leidinggevenden;
7. Advies vereisten elektrische/mechanische ladderliften opstellen;
8. Advies in "het kader van werkomvang en werkbaarheid werk": inspecties met uitsluiting van zuivere klim-en positioneringstechnieken" formuleren inzake kennis/training en evaluatie zodat "niet-klimmers" toch bepaalde inspecties veilig kunnen uitvoeren;
9. Opstellen van een "plan van aanpak om de problematiek van vroeger gebruikte houtbeschermingsproducten te laten onderzoeken."
10. Bestrijding houtaantastende insecten: identificeren en registreren van objecten die mogelijks met vloeibare insecticiden behandeld zijn (hangt samen met actiepunt 9)
11. Weerkerende acties:

- 11.1. Bundeling van de wettelijk verplichte controles van onze PBM's;
- 11.2. Opvolging/aanpassing van adviezen, veiligheidsinstructiekaarten, werkinstructies en syllabus;
- 11.3. Bijwerken van fotodatabank asbestproducten;
- 11.4. Sensibilisering van leden/collega's over problematiek van asbest en opvragen asbestinventaris;
- 11.5. Informatieverspreiding inzake veiligheid en toegankelijkheid op en rond gebouwen naar 'derden' (dakwerkers, veiligheidscoördinatoren, studenten monumenten-en landschapszorg, toolboxmeetings, studiedagen...);
- 11.6. 3-daagse basisopleiding(en) werken op hoogte voor nieuwe wachters bouwkunde;
- 11.7. 1-daagse opleiding(en) laddergebruik en RI voor nieuwe wachters interieur en bouwkunde;
- 11.8. Jaarlijkse opleidingsdag per provincie "specifieke EHBO-technieken bij industriële touwtechnieken en op moeilijk toegankelijke plaatsen".
- 11.9. Jaarlijkse opleidingsdag per provincie "specifieke touwtechnieken" in een klimzaal en begeleid door een externe instructeur;
- 11.10. Coördineren, organiseren en opvolgen van andere overeengekomen veiligheidsopleidingen;
- 11.11. Uitvoeren werkplaatsbezoeken en andere taken uit de 'afsprakennota veiligheid'.

8. Personeelskader

De doelstellingen uit het jaaractieplan 2024 worden gerealiseerd met volgend personeelskader:

Tijl Vereenooghe	algemeen coördinator	0,8 FTE
Tina Van den Durpe	zakelijk coördinator	0,8 FTE
Birgit van Laar	adviseur	0,8 FTE
Hilde Wouters	adviseur	0,8 FTE
Gert Van Helleputte	adviseur ICT	1 FTE
Eric De Bleser	preventieadviseur	0,5 FTE
Emma Schiltz	adviseur	0,8 FTE
Manoëlle Verbeeck	adviseur	0,5 FTE
María Hernández	adviseur	0,8 FTE
Totaal:		6,8 FTE

In de begroting 2024 rekende Monumentenwacht Vlaanderen 62,5 procent van de totale personeelskost aan op conto van de provinciale subsidies en 37,5 procent op conto van de subsidies van de Vlaamse overheid (dit stemt overeen met respectievelijk 4,2 en 2,6 VTE). Gezien de manier van werken, waarbij er vertrokken wordt vanuit een team van adviseurs, zijn dit geen 2,6 aparte mensen die specifiek voor de Vlaamse overheid werken, maar houdt dit in dat Monumentenwacht Vlaanderen zich engageert om deze personeelsinzet te voorzien in functie van de verwachtingen van de Vlaamse overheid. Naargelang de noden kunnen de medewerkers zo flexibel worden ingezet doorheen het jaar.

Vicky De Backer
Secretaris

Luk Lemmens
Voorzitter

Bijlage 1: voorlopig jaaroverzicht 2024

De reeds geplande activiteiten en overlegmomenten werden opgenomen in onderstaand overzicht. Op het moment van redactie werd uiteraard nog niet alles precies vastgelegd. Dit overzicht wordt dus nog aangevuld.

JANUARI '24	
Dinsdag 9	Rondje Provincies 2024(1) interieur - Antwerpen
Woensdag 10	Dagelijks Bestuur
Donderdag 11	Rondje Provincies 2024(1) interieur - Vlaams Brabant
Donderdag 18	Rondje Provincies 2024(1) interieur - Oost-Vlaanderen
Maandag 22	Werkgroep communicatie
Woensdag 24	Rondje Provincies 2024(1) interieur - Limburg
Donderdag 25	Opleiding motoren en molens
FEBRUARI '24	
Dinsdag 6	InterProvinciaal Overleg (nm)
Dinsdag 6	Interieuroverleg 2024(1) (vm)
Dinsdag 6	Onze-Lieve-Vrouw-Tenhemelopneming: geleid bezoek aan de kerk en het depot (nm)
Dinsdag 20	Bouwkundig overleg
Dinsdag 27	Funerair overleg
MAART '24	
Dinsdag 5	InterProvinciaal Overleg
Woensdag 13	Dagelijks Bestuur
Dinsdag 26	Basisopleiding natuursteen (opleiding + wandeling)
APRIL '24	
Dinsdag 2	InterProvinciaal Overleg
Vrijdag 19	Presentatie ledenactiviteit ICOMOS VB
Donderdag 25	Molenoverleg
MEI '24	
Dinsdag 7	InterProvinciaal Overleg
Woensdag 8	Dagelijks Bestuur

JUNI '24	
Maandag 3	Werkgroep communicatie
Dinsdag 4	InterProvinciaal Overleg
maandag 24	Bouwkundig overleg
JULI '24	
AUGUSTUS '24	
SEPTEMBER '24	
Dinsdag 3	InterProvinciaal Overleg
Woensdag 11	Dagelijks Bestuur
OKTOBER '24	
Dinsdag 1	InterProvinciaal Overleg
Woensdag 9	Molenoverleg
Maandag 21	Werkgroep communicatie
Dinsdag 22	Bouwkundig overleg
NOVEMBER '24	
Dinsdag 5	InterProvinciaal Overleg
Woensdag 13	Dagelijks Bestuur
DECEMBER '24	
Dinsdag 3	InterProvinciaal Overleg